

המרד הכורדי

קטעי כתבה

„כעת כולם אויבינו. כמעט כל חילהאוויר
העיראקי מאויש בטייסים מצריים. לאחרונה
הצטרפו גם שאר עמי-ערב למלחמה בכור-
דים, וגדודיהם הראשונים מוכנים לקרב בס-
ביבות בגדאד“.

האם הוא מאמין בנצחון הכורדים?
 "איננו יכולים לבצח, אנו יכולים רק להת-
 גונן בהרינו".

מהי מטרתו הסופית?
 „אנו רוצים, שהעיראקים יעניקו לנו שלטון
 בית. איננו רוצים במדינה עצמאית”.
 האם יכולה כורדיסטאן להתקיים כמדינה עצ-
 מאית מבחינה כלכלית וכספית?

„כל מעינות הנפט נמצאים באיזור הכורדים. איננו רוצים ברוח כולו, אלא ברוח יחסי לפי מספר התושבים. אנחנו 3 מיליון כורדים. בעי-ראק 5 מיליון ערבים. לפיכך, זכותנו לקבל שלוש-שמיניות מן הרוח; עם סכום זה נוכל להתקיים בכבוד".*

ברזאני מדבר על 3 מיליון כורדים ; לאמיתו

* נכון הוא, שבעיראק 8 מיליון תושבים בקירוב; אולם מספר הכורדים בתוכם אינו עולה על 1.5 מיליון — המער'

משמאל – עו"ד ד"ר חביב, המזכיר הכללי של המפלגה הדמוקרטית הכורדית, ד"ר מחמוד (באמצע), רופא כורדי, ועוני יוסף, שר לשעבר בממשלת עיראק, המשמש כשופט העליון של הכורדים

מולא מוצטפא ברזאני

„אינני מתעניין במקורו של הסיוע. כל סיוע רצוי“.

האם רק העיראקים, או הערבים כולם אויביו
הם ?

הכורדים בעיראק לוחמים לעצמ-
אותם. המשטר בבגדאד אינו מוכן
למלא את דרישותיהם. תקופות
לחימה רודפות שביתות־נשק מעור-
רות וחוזר חלילה. ולאחרונה —
שוב לחימה. כוחות הממשלה פת-
חו בהתקפה מחודשת.

בירתם החשאית של הכורדים ומקום מושב מפקדתו של מולא מוצטפא ברזאני. הנהיב המוביל למפקדתו של מוצטפא ברזאני צר, סלעי ונשמר היטב. ואכן, יש לכך סיבה מוצדקת: הפרס שהקציבה ממשלת עיראק לתפיסתו של מוצטפא ברזאני — חי או מת — הוא 3 מיליון דולאר.

כרזאני, בעל הקול העמוק והמחוספס, הוא
בן ששים וארבע. ארבעים מתוך ששים ואר-
בע שנותיו בילה בלחימה בערבים.

בשנת 1946, עם נפילת הרפובליקה של מה-
באד (בגבול איראן—ברזה"מ), פרץ ברזאני עם
700 לוחמים נאמנים דרך איראן ותורכיה,
ומצא מקלט בברזה"מ.

כשנשאל על-ידי עתונאים מהי עמדתו כלפי הקומוניזם, והאם הפך לקומוניסט במשך שהותו הממושכת בברח"מ, ענה: „אני כורדי ואיני אוהב את הקומוניסטים". כשנשאל על תורת הגנרל שקיבל מהרוסים, טען ש„העם בכורדיסטאן מכנה אותי גנרל, ולא קיבלתי תואר זה באופן רשמי מאף אחד".

לשאלה, האם יש ל־17,000 לוחמיו נשק כבד, השיב: "יש לנו רק רובים, וגם את אלה, קיבלנו" מהצבא העיראקי".

מה בקשר לסיוע מבחוץ? תשובתו: "העולם שכח אותנו; עלינו להילחם בכוחות עצמנו".
האם ביקש עזרה ממישהו?

„כתבנו לכל הממשלות וסיפרנו להן על מצבנו של העם הכורדי“.

האם ישראל, כאויבת הערבים, אינה מסייעת
לכורדים?

„עדיין לא“.

האם הוא, ברזאני, יקבל סיוע מישראל אם יוצע לו ?

שבעה-עשר כנגד אלף

במרחק של כ-20 ק"מ מסולימאניה, בראשו של הר, עומדת חורבת-מבצר. למרות שחורמותיו נפגעו ממאות פצצות ופגזים, עדיין הן מחזיקות מעמד. חיל-המצב שבמבצר מונה שבעה-עשר חיילים, העומדים על משמרתם ביום ובלילה. לעתים מזומנות (כל יום או יומיים), נשמעת קריאת אזעקה: "העיראקים באים". בן-רגע תופסים החיילים את עמדותיהם. המבצר חולש על הדרך המובילה אל לב כורדיסתאן: אל רניה וקלעת-דיזה. הדרך מתפתלת במעלה ההר. במקרה שמגיני-המבצר אינם מצליחים לפגוע ברוביהם באויב העולה באחד מעיקולי-הדרך, הם מפוצצים את הדרך. בשנת 1962 תקפו אלף חיילים עיראקיים את המבצר, כדי להבקיע את הדרך לכורדיסתאן. חיל המצב מנה אז שמונה-עשר איש. אחד נהרג, שניים נפצעו, אולם העיראקים לא עברו. עשרות הרוגים היו מונחים לאורך הדרך, ואיש לא העז לקברם. חיל-האוויר העיראקי הפציץ את המבצר במשך שעות רבות. מי יכול לשרוד לאחר הפצצה כזו? אולם כשהסתער חיל-הרגלים על המבצר, נהרגו שמונים חיילים עיראקיים. המגינים התחפרו 50 מ' מחוץ למבצר וירו מעמדת-מבטחים. אותה תקופה נמצאו במקום שמונה-עשר מגינים. כיום נמצאים שם שבעה-עשר הנותרים, הממשיכים לשמור על הדרך לכורדיסתאן.

ההגמון הנוצרי פאיל בידאר עם לוחמים כורדיים

הצר — והדרך לקלעת-דיזה חסומה. בקלעת-דיזה אפשר לפגוש בפאול בידאר, שנקרא בכנסיה בשם אבא פאולוס. זהו הגמון נוצרי בן 70, ראש הכנסיה האשורית-קאתולית (הקרויה "כלדאית") במוצול, המשמש גם כחבר מועצת-ההפיכה הכורדית וכחבר הועד-הפועל שלה. הוא משגר לעתונות העולם מכתבים באנגלית ובצרפתית, בהם הוא מתנה את צרות עמו, מרים על נס את אומץ ליבם של הכורדים ומקונן על חוסר התוחלת שבמלחמתם נגד העיראקים, המצוידים בנשק כבד. הוא רוצה אמנם למנוע שפיכות דמים, אך במקרה הצורך יילחם ברובה שבידו.

של דבר, יש עוד מיליונים — בתורכיה, בסוריה, באיראן ובברה"מ. האם שאר הכורדים לא צריכים להשתייך לכורדיסתאן העצמאית? "ראשית, עלינו לגמור את הענין בעיראק, השאר הוא בגדר חלום".

ההגמון הכורדי

בקלעת-דיזה, המרוחקת כארבעים ק"מ מרניה, נמצאים חברי הועד-הפועל של מועצת ההפיי-כה, ואלו מתושביה של רניה שאינם לוחמים. לעומת רניה, אשר עשויה ליפול בפני השר-יון והארטילריה העיראקית, אפשר להחזיק מעמד בקלעת-דיזה: פיצוץ הסלע מעל הכביש